

Płazy

Marek Blicharski

BOGATE STANOWISKO ROPUCHY PASKÓWKI *BUFO CALAMITA* POD WARSZAWĄ

19 IV 1998 podczas nocnej penetracji kopalni piasku, znajdującej się na poligonie wojskowym pod Rembertowem (gm. Zielonka, pow. wołomiński, woj. mazowieckie, UTM EC 19), natrafiono na duże zgrupowanie ropuch paskówek *Bufo calamita* odbywających gody. Na brzegach zbiorników, w których odbywały się płazy, stwierdzono 92 ropuchy paskówki, 15 ropuch zielonych *B. viridis* i kilka ropuch wykazujących cechy mieszańców tych dwóch gatunków. Nieliczne ropuchy rozmnażały się również w pobliskich, szerokich i płytkich rowach okresowo wypełnionych wodą. W jednym z nich latem 1997 stwierdzono około 100 świeżo przeobrażonych ropuch paskówek i ropuch zielonych.

Miejscem bytowania ropuch są zarastające halizny poligonowe położone wśród Lasów Rembertowsko-Okuniewskich. Teren urozmaicają liczne wydmy oraz torfowiska wysokie i przejściowe. Na obszarze wędrowek tych płazów, w czasie ćwiczeń wojskowych, powstają doły i okopy. Podczas kilku kontroli takich miejsc jesienią 1997 roku stwierdzono 80 ropuch paskówek, 19 ropuch zielonych i 11 ropuch wykazujących cechy mieszańców tych dwóch gatunków (głównie osobników młodych). Ubarwienie ropuch uznawanych za mieszańce było bardzo podobne do ubarwienia ropuch zielonych. Na jasno-gliniastym tle znajdowały się stosunkowo liczne, kontrastowe, okrągławe oraz wydłużone ciemnozielone plamy. Na takim podkładzie występował wąski jasnożółty pasek, biegnący wzdłuż linii kręwej. U pewnych osobników był wyraźny, dobrze zaznaczony na całej długości, a u innych cienki, zaledwie widoczny i poprzerywany. Większość spośród tak ubarwionych ropuch, posiadała na najdłuższym palcu tylnej kończyny pojedynczy rząd modzeli podeszwo-owych, jednakże u niektórych osobników występowały mniej lub bardziej wyraźnie zaznaczone dwa rzędy modzeli, co upodabniało je pod tym względem do ropuch paskówek. Mieszańce miały również specyficzny rodzaj głosu godowego, noszący zarówno cechy głosu paskówki jak i ropuchy zielonej.

Na podstawie wielu obserwacji przeprowadzonych w ostatniej dekadzie w Lasach Rembertowsko-Okuniewskich ustalono, że najliczniej występują tam żaby moczarowe *Rana arvalis*, żaby trawne *R. temporaria*, żaby jeziorkowe *R. lessonae* i ropuchy szare *B. bufo*. Liczne są kumaki nizinne *Bombina bombina*, grzebiuszki ziemne

Pelobates fuscus, traszki zwyczajne *Triturus vulgaris*. Rzadziej obserwuje się: rzekotki drzewne *Hyla arborea*, ropuchy zielone, ropuchy paskówki i traszki grzebie-niaste *T. cristatus*. Na omawianym terenie obserwowano także żabę wodną *R. esculenta* oraz żabę śmieszkę *R. ridibunda*.

Poznanie rozmieszczenia krajowych płazów jest nierównomierne. Szczegół-nie mało informacji posiadamy z Polski środkowej (Zemanek i Rafiński 1989). Sem-brat (1967) podaje 5 stanowisk ropuchy paskówki z okolic Warszawy, jednak zwykle są to stwierdzenia pojedynczych osobników. Zdaniem Juszczyka (1987) ropucha pa-skówka, mimo że na ogół nie jest płazem pospolitym, to w okolicach niektórych miejscowości występuje licznie (np. koło Drohiczyzna i Michałowa). Potwierdzają to obserwacje Rębisia (1997) z Kozienic. Obecnie do takich miejsc należy zaliczyć również okolice Rembertowa.

Literatura

- Juszczyk W. 1987. *Płazy i gady krajowe*. Część 2. PWN, Warszawa.
- Rębiś M. 1997. *Stanowisko ropuchy paskówki (Bufo calamita) w Kozienicach*. Kulon 2: 221-222.
- Sembrat K. 1967. *Uwagi o występowaniu ropuchy paskówki (Bufo calamita Laur.) na terenie Polski*. Prz. Zool. 11: 313-314.
- Zemanek M., Rafiński J. 1989. *Atlas rozmieszczenia płazów i gadów w Polsce - wstępne wyniki akcji mapowania*. Prz. Zool. 33: 599-605.

Adres autora:

Marek Blicharski, ul. Czerwonych Beretów 2/10, 00-910 Warszawa.

SITE OF ABUNDANT OCCURRENCE OF THE NATTER JACK TOAD *BUFO CALAMITA* NEAR WARSAW

Summary

In 1997-1998, a large breeding aggregation of 92 individuals of the natter jack toad (*Bufo calamita*) and 15 individuals of green toads *B. viridis* was found in a sand-pit located within a military camp in Rembertowsko-Okuniewskie Forests (central Poland, UTM EC 19). Also hybrids between these two species were observed. The coloration of the toads considered to be hybrids was very similar to that of green toads. The bright-clayey-coloured skin had fairly numerous, contrasting, roundish and oblong dark-green spots. Against this background, a narrow light-yellow line was running along the backbone line. In some individuals it was distinctive over the whole length, while in others it was thin, hardly visible, and interrupted. Most toads characterized by this coloration had a single row of metatarsal tubercles, but some individuals had more or less distinct two rows of callus, making them similar to green toads. Hybrids also emitted distinct mating calls, comprising traits of the calls of both the natter jack toad and the green toad.

Based on many observations in the last decade in Rembertowsko-Okuniewskie Forests, it has been found that the most abundant species comprise *Rana arvalis*, *R. temporaria*, *R. lessonae*, and *Bufo bufo*. Also *Bombina bombina*, *Pelobates fuscus*, and *Triturus vulgaris* were abundant. Less abundant were *Hyla arborea*, *Bufo viridis*, *B. calamita*, and *Triturus cristatus*. Also *Rana esculenta* and *R. ridibunda* were observed in this area.